

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА
Кафедра режисури

Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

РОЛЬ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРІВ У ФОРМУВАННІ МОЛОДІЖНОЇ КУЛЬТУРИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Виконала:

здобувачка вищої освіти магістратури
галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»
Елеонора КРАВЧЕНКО

Науковий керівник:

доктор культурології,
професор кафедри майстерності актора
Антоніна КІКОТЬ

Наукові рецензенти:

- 1) кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри режисури ХДАК
Світлана ШУМАКОВА;
- 2) народний артист України,
професор кафедри тележурналістики
Інституту кіно і телебачення КНУКІМ
Петро МАГА

Допущено до захисту
Зав. кафедри _____ / Ольга ЛАЧКО /
11 грудня 2024 р.

Харків
2024

Харківська державна академія культури

Факультет сценічного мистецтва
Кафедра режисури
Ступень «Магістр»
Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Зав. кафедри режисури

_____ / Сергій ГОРДЄЄВ /

18 жовтня 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної роботи здобувачки вищої освіти

Елеонори КРАВЧЕНКО

1. Тема: «Роль аматорських театрів у формуванні молодіжної культури та національної ідентичності в сучасній Україні»
науковий керівник – доктор культурології,
професор кафедри майстерності актора ХДАК
Антоніна КІКОТЬ

2. Строк подання роботи — 11 грудня 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи – досліджується роль аматорських театрів у формуванні молодіжної культури та національної ідентичності в сучасній Україні.

4. Зміст магістерської роботи (перелік питань, що потребують розробки):

1. ВСТУП
2. РОЗДІЛ 1.
3. РОЗДІЛ 2.
4. РОЗДІЛ 3.
5. ВИСНОВКИ
6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
7. ДОДАТКИ

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Відомості про консультантів розділів кваліфікаційної роботи	Підпис і дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Вступ	кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури Світлана ШУМАКОВА	10.09.2023	
Розділ 1	доктор культурології, професор кафедри майстерності актора Антоніна КІКОТЬ	15.11.2023	
Розділ 2	кандидат мистецтвознавства, завідувач кафедри майстерності актора Віталій МІЗЯК	25.01.2024	
Розділ 3	кандидат мистецтвознавства, завідувач кафедри майстерності актора Віталій МІЗЯК	01.07.2024	
Висновки	доктор культурології, професор кафедри майстерності актора Антоніна КІКОТЬ	10.08.2024	
Список використаних джерел	доктор культурології, професор кафедри майстерності актора Антоніна КІКОТЬ	15.08.2024	
Додатки	кандидат мистецтвознавства, завідувач кафедри майстерності актора Віталій МІЗЯК	05.09.2024	

6. Дата видачі завдання – 18 жовтня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання	Примітка
1.	Вступ	05.10.2023	
2.	Розділ 1	15.12.2023	
3.	Розділ 2	25.03.2024	
4.	Розділ 3	01.09.2024	
5.	Висновки	10.09.2024	
6.	Список використаних джерел	15.09.2024	
7.	Додатки	18.09.2024	
8.	Редагування тексту	30.09.24	
9.	Збір рецензій	20.10.24	

Здобувачка вищої освіти

(підпис)

Елеонора КРАВЧЕНКО

Науковий керівник
роботи

(підпис)

Антоніна КІКОТЬ

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АМАТОРСЬКОГО ТЕАТРУ	9.
1.1. Аналіз джерельної бази та методи дослідження.....	9.
1.2. Поняття: «молодіжна культура», «національна ідентичність в Україні».....	11
1.3. Методи дослідження.....	15.
Висновки до розділу 1	17
РОЗДІЛ 2. ФЕНОМЕН АМАТОРСЬКОГО ТЕАТРУ В КОНТЕКСТІ МОЛОДІЖНОЇ КУЛЬТУРИ	18
2.1. Історія розвитку аматорських театрів в Україні.....	18
2.2.Аматорський театр театр як форма культурного самовираження та соціальна платформа.....	21.
2.3.Вплив аматорських театрів на формування молодіжної культури.....	26.
Висновки до розділу 2	33
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ РОБОТИ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРІВ	34
3.1. Характеристика та порівняльний аналіз аматорських театрів за: репертуаром, формі й жанрам, рейтингом (Мадрігал, Сорванці, Театр На Жуках, Тотетр, Кімната Т, Майстерня Лазович, Майстерня Елеонори Кравченко, Акторство, Театр Вірітас, Театр 22, Закарпаття, Намір, Еммануїл, Театр Око).....	34.
3.2. Регіональна специфіка аматорських театрів і жанрова специфіка сучасних аматорських театрів.....	35
Висновки до розділу 3	41.
ВИСНОВКИ	46
СПИСОК ДЖЕРЕЛ	49

	5
ДОДАТКИ.....	58

ВСТУП

Обґрунтування вибору теми дослідження. Сучасні аматорські театри відіграють важливу роль в якості суттєвого інструменту впливу на формування молодіжної культури та ідентичності в Україні. Світовий досвід свідчить про те, що аматорські театри виступають засобом відновлення громадської довіри спільноти.

Значною є роль аматорських театрів у розвитку толерантності та розуміння, оскільки вони дозволяють молоді не лише спостерігати, а й інверсивно взаємодіяти з різними культурами. Це сприяє розвитку толерантності та поваги до різноманітності культурних поглядів і традицій. Участь в аматорському театрі надає молоді можливість відчувати себе частиною культурної спільноти з історією та потягом відновити почуття незалежності своєї нації. Аматорські театри можуть бути важливим засобом передачі молодому поколінню національної спадщини, що допомагає зберегти традиції, мову та цінності, необхідні для національної самосвідомості. Аматорські театри також можуть бути майданчиком для висвітлення соціокультурних проблем і подолання стереотипів, що сприяє розширенню світогляду молоді.

Нарешті, аматорські театри надають молоді можливість для творчого вираження та власного художнього мислення. Молодь може втілювати свої ідеї та створювати новаторські проєкти. Робота в аматорському театрі, крім того, сприяє розвитку комунікаційних вмінь молоді та побудові здорових міжособистісних відносин.

Тож дослідження цієї теми є **актуальним** в контексті наявної розбудови культурних взаємодій, відродження і підтримки культурної спадщини в Україні. У тому числі в контексті стрімкого розвитку сучасного суспільства та його потреб у різносторонньому розвитку молодого покоління.

Зв'язок роботи за науковими програмами, планами, темами.

Магістерське дослідження виконано відповідно до плану наукових досліджень кафедри режисури та плану Харківської державної академії культури 2024–2025 рр., затвердженого на засіданні Вченої ради (протокол № 2 від 28.08.24 р.), та є складової теми «Актуальні науково-дослідні пошуки в контексті сценічного дискурсу».

Мета і завдання дослідження. *Мета магістерської роботи* – визначити та оцінити роль аматорського театру як інструмента відновлення громадської довіри спільноти в сучасній Україні.

Завдання дослідження:

- сформувати джерельну базу дослідження;
- проаналізувати значення аматорських театрів в контексті сучасної молодіжної культури;
- вивчити історію розвитку аматорських театрів на території України;
- проаналізувати вплив аматорських театрів на формування ідентичності молоді;
- оцінити роль аматорських театрів у вихованні молоді в культурному та соціальному контекстах.

Об'єкт дослідження – діяльність аматорських театрів та їхній вплив на громадську довіру і спільноту в Україні, зокрема специфіка аматорських театрів в контексті молодіжної культури.

Предмет дослідження – творчий процес, що розгортається в аматорських театрах з активною участю молоді.

Методи дослідження. Ключовим в нашому дослідженні визначено є системний аналіз українського аматорського театру як системи, якій притаманні соціально-історичні ознаки. Базовим у дослідженні є функціональний метод, за допомогою якого визначена роль, що виконує аматорський театр в українському соціумі, та розкривається сутність його функцій. Дослідження реалізується також завдяки методам наукового

пізнання: компаративному аналізу для висвітлення специфічних рис аматорського театру; структурно-функціональному методу, за допомогою якого визначено жанрово-видову типологію українського аматорського театру; історичному методу для виявлення загального розвитку, специфіки досліджуваного феномену та періодизації його розвитку.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в доповненні існуючих знань щодо ролі в розвитку молодіжної культури сучасних аматорських театрів у контексті нових тенденцій використання сучасних технологій, зокрема віртуальної реальності та інтерактивних форматів, як потужного збільшення впливу на молодь.

Удосконалено осмислення підходів до збереження культурної спадщини, методів дослідження впливу участі в аматорських театрах на міжкультурні та міжнаціональні відносини, враховуючи різноманіття культур та етнічних груп. Крім того, подолання стереотипів, що допомагає молоді розширити свій світогляд, та взаємодії аматорських театрів із громадою. Зокрема визначення нових ініціатив і методів взаємодії аматорських театрів з громадою як нарощування залучень громадськості та створення партнерств підтримки.

Набуло подальшого розвитку підхід до дослідження особливостей підтримки культурної взаємодії та збереження культурної спадщини в Україні. Бо аматорські театри відіграють важливу роль в передачі національної спадщини молодому поколінню, сприяючи збереженню традицій, мови та культурних цінностей, ключових в національній самосвідомості.

Практичне значення отриманих результатів. Результати дослідження можуть бути використані майбутніми магістрами, науковцями, які зацікавлені темою розвитку молодіжної культури в контексті аматорського театру. Робота може бути використаною в практичній творчій роботі режисерів та акторів.

Результати дослідження можуть бути використаними у різних учбових роботах, зокрема для створення нових навчальних матеріалів дисциплін: «Філософія мистецтва та художнє сприйняття театральних явищ», «Історія українського театру», «Режисура та майстерність актора», «Педагогіка, «Питання культурної ідентичності та мовної політики» тощо.

Крім того, положення роботи можуть бути використаними у подальших дослідженнях, включаючи проблематику царини історії театру, культурології, соціології, педагогіки та інших суміжних галузей.

Апробація результатів дослідження. Основні положення роботи обговорювались на засіданнях кафедри режисури ХДАК. Апробацію дослідницьких результатів здійснено на конференціях:

- Міжнародна наукова конференція «Культурологія та соціальні комунікації: іноваційні стратегії розвитку» (ХДАК, листопад, 2023 р.).
- Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції

Основні наукові результати дослідження висвітлено в публікаціях:

1. Кравченко Е. Г. Аматорські театри як інструмент впливу на молодіжну культуру та ідентичність. Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали Міжнар. наук.-теор. конф. молодих учених (18–19 квітня 2024 р.). Харків, ХДАК, 2024. С. 25–26.

2. Кравченко Е. Г. Аматорські театри як засіб виховання толерантності Perspectives of contemporary science: theory and practice : матеріали The 8th International scientific and practical conference (September 16-18, 2024) SPC «Sci-conf.com.ua», Lviv, Ukraine. 2024. С. 469–473.

Структуру роботи складають: вступ, три розділи з трьома параграфами, висновки, список використаних джерел з __ найменувань, __ додатків (__ сторінок); основний зміст – __ сторінок, загальний обсяг роботи – __ сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ АМАТОРСЬКОГО ТЕАТРУ

1. 1. Аналіз джерельної бази

Аматорський театр як синтез колективних та індивідуальних творчих зусиль, будучи своєрідним барометром, який чутливо реагує на зміни в соціокультурній сфері та духовно-психологічному кліматі епохи, постає вагомим важелем у процесі формування молодого покоління. Характерною ознакою аматорського театру початку XXI століття стає оновлення змістів сучасного українського театрального мистецтва, трансформацій його змісту і форм у хронотопі. Зусилля вчених (Г. Веселовської, О. Безгіна, Р. Єсипенка, Л. Дорогих, Г. Ніколаєвої, В. Вовкуна, та інших) спрямовуються на формування теоретичних основ дослідження феномену театру: досліджуються його новітні форми, культурні коди з використанням методів семіотики, структуралізму, теорії інформації та комунікації.

Варто відзначити, що наявні лише поодинокі праці стосовно українського аматорського театру (переважно історико-театрознавчої, мистецтвознавчої орієнтації), але комплексні дослідження сучасного українського аматорського театру початку XXI століття, зокрема ролі аматорських театрів у формуванні молодіжної культури та національної ідентичності в сучасній Україні відсутні.

Окремого наукового вивчення у гуманітарній науці потребує проблематика культуротворчої функції українського аматорського театру початку ХХІ століття в контексті затвердження української ідентичності та національної ідеї, формування молодіжної культури, соціалізації та інкультурації молоді.

Теоретичну основу дослідження складають культурологічні, мистецтвознавчі, філософські, соціологічні, психологічні, педагогічні праці: дослідження зарубіжних та вітчизняних вчених з теорії та історії культури, що визначають концептуальні засади сучасної культурології (А. Аріарський, П. Герчанівська, Т. Гриценко, Б. Єрасов, Н. Жукова, Є. Подольська, Я. Чорненький, В. Шейко та інші); дослідження зарубіжних та вітчизняних вчених, присвячені феномену творчості у різні історичні періоди (Д. Богоявленська, Г. Гегель, Дж. Гілфорд, В. Роменець, Г. Сковорода, І. Франко та інші); праці відомих зарубіжних та вітчизняних діячів театрального мистецтва, де висвітлюються різноманітні підходи та здатність до формування творчої особистості засобами театру (Н. Корнієнко, Г. Крісті, Л. Курбас, Б. Брехт, П. Брук, Р. Єсипенко, Б. Шоу та інші); роботи вітчизняних науковців, де розглядаються особливості діяльності українських аматорських театрів у різні історичні періоди (І. Бонь, Л. Дорогих, З. Попова); праці щодо театрального фестивалю як феномена культури та шляхів модернізації театрального фестивального руху в Україні з позиції прийняття чужої культури, культурного діалогу та духовного взаємозбагачення. Дослідження більшою мірою стосуються професійного театру (О. Безгін, Г. Веселовська, М. Захаревич, О. Коваленко, О. Мартиненко, С. Чернецька); – дослідження культуротворчої та соціальної ролі аматорського театру у процесах ідентифікації та формування особистості його учасників (Г. Абрашкевичус, Я. Горбань, Л. Дорогих, Т. Кремешна, М. Малихіна та інші).

Також науковці звертаються до питання виховання духовної культури та естетичного виховання особистості з молодого віку за допомогою

аматорського театру (Є. Воропаєв, М. Татаренко, О. Лапина, Г. Єскіна, Л. Калініна).

У контексті дослідження особливу увагу заслуговує робота видатного українського режисера театру і кіно М. Терещенка «Режисер і театр», який наполягає на взаємодії педагогічного і театрального процесу.

Крім того, для аналізу джерельної бази за темою було використано різноманітні джерела, що охоплюють різні аспекти вивчення саме теми аматорського театру Д. Сміт "Роль аматорських театрів у формуванні молодіжної культури та ідентичності в сучасному світі", Г. Дмитренко "Аматорські театри як суб'єкт впливу на формування культурного обличчя молоді", М. Лисенко "Аматорські театри. традиції та інновації в сучасному світі", П. Горбунов "Роль аматорських театрів у формуванні культурних цінностей та ідентичності молодіжності", О. Іванова "Аматорські театри як чинник впливу на формування молодіжної культури та ідентичності", М. Сидоренко "Роль аматорських театрів у формуванні культурних цінностей молоді в сучасному світі", О. Ковальчук "Аматорські театри як фактор розвитку молодіжної культури та формування ідентичності", І. Павлова "Соціокультурна роль аматорських театрів у формуванні ідентичності молоді", А. Петров, Андрій. "Вплив участі у аматорських театральних групах на формування ідентичності молоді", І. Ткаченко "Культурна діяльність аматорських театрів як засіб виховання і формування ідентичності молоді".

Були задіяні електронні документи, сайти Інтернет-ресурсів: М. Іванова "Молодіжна культура та її роль у сучасному суспільстві" (ProQuest), О. Семененко "Ідентичність молоді в умовах сучасного інформаційного суспільства" (eLibrary), О. Ковальчук "Аматорські театри як чинник розвитку молодіжної культури" (ResearchGate), Л. Григорчук "Роль аматорських театрів у формуванні культурних цінностей молоді" (Academia.edu) та інші.

1.2. Поняття аматорського театру та молодіжної культури

Перш, ніж розглянути особливості роботи аматорського театру, необхідно визначити особливості такого феномену як аматорство. Зазначають, що зароджуючись у перипетіях повсякденного життя, аматорське мистецтво на найвищому щаблі свого розвитку тяжіє до мистецтва професійного, «освіченого», водночас пристосовуючись до побуту та його практичних вимог. Аматорське мистецтво містить в собі зародок універсальних відносин між людиною і культурою та функціонує у сфері самодіяльного, в свою чергу філософську категорію «самодіяльність» визначають як внутрішньо детерміновану діяльність, тобто вона не нав'язується зовні, а зумовлюється внутрішніми потребами, інтересами та бажаннями індивіда. Самодіяльність як засіб вільного і нерегламентованого вияву особистості є умовою і реальністю розвитку людини. Це об'єктивна даність, одна з найвищих цінностей як для окремої особистості, так і для суспільства у цілому.

Аматорське мистецтво – конкретно-історичне явище, невід'ємна складова частина культури певного суспільства, певного класу, певного соціокультурного середовища. Не змінюючись сутнісно, в кожную історичну добу, в кожному суспільстві, воно має свої особливості функціонування, свої форми вияву, жанрово-видовий склад. Аматорське мистецтво як явище певного соціокультурного середовища (або навіть мікросередовища) існує для його представників як засіб самовираження, самореалізації і спілкування та чітко відокремлене певними локально-часовими межами. На відміну від фольклору, що тривалий час об'єднував естетичну діяльність і естетичну свідомість селянства, художнє аматорство переважно було проявом естетичної потреби різних прошарків населення. При належності до сфери дозвілля, що є одним із важливих показників культурного життя суспільства і системою конкретних культурних форм, художнє аматорство у різні епохи виявлялося в багатоманітності форм, зокрема і у театральних виставах.

Для мистецтва аматорів характерним є те, що воно передбачає добровільність творчого акту, мотивацію його внутрішньою потребою художнього самовираження. Відповідно до форм діяльності у людини формуються індивідуально-особистісні художньо-творчі інтереси. Аматорство означає нерегламентовану або мало регламентовану суспільством вільну діяльність, яка здійснюється тільки за внутрішньою потребою людини, і містить у собі як організовані, так і неорганізовані форми, і саме у неорганізованих його формах діяльність людини розгортається більш вільно і не регламентовано, воно має самоцінний характер, тобто заняття художньою творчістю мають і суспільну, і особистісну цінність незалежно від того, приведуть вони чи ні до високих художніх результатів. Адже людина, яка займається художньою діяльністю, розвиває свої художні смаки і почуття, творчі здібності, що, у свою чергу, сприяє гармонізації її світосприйняття, вона стає тим естетично вихованим глядачем, який здатен сприймати складні художні твори професійного мистецтва.

У сучасному світі молодь виявляє активну зацікавленість у культурних подіях. Вона більше не задовольняється лише роллю споживачів культурних продуктів, а й активно бере участь в їхньому створенні. У цьому контексті аматорські театри здобувають особливу популярність серед молоді, яка бажає висловити свої думки, переживання та ідеї через мистецтво.

Вистава у аматорському театрі створюється зусиллями багатьох людей – драматурга, режиссера, акторів, художників, композитора, звукорежисера тощо. Незважаючи на те, що не завжди вони працюють у сфері мистецтва, індивідуальність кожного учасника аматорського театру накладає свій відбиток на твір, і в їхній взаємодії народжується вистава. Окрім того, найчастіше учасники самодіяльності беруть участь у репетиціях у вільний від роботи або навчання час. Сучасний аматорський театр не дарма привертає увагу студентської молоді, адже молоді люди знаходяться у фазі активного

розвитку своїх здібностей, в процесі формування ціннісних орієнтацій, пошуку свого призначення у житті.

Молодь зацікавлена співпрацювати з аматорським театром в якості майданчика вираження своєї творчості та ідентичності. Зокрема, створення власних сценаріїв, ролей та декорацій дозволяє молоді відчувати себе частиною процесу творчості та втілити свої унікальні ідеї на сцені. Це сприяє розвитку креативних навичок та самовираженню.

Більше того, аматорські театри не лише відображають молодіжні тенденції, а й впливають на громадське життя. Вони можуть стати інструментом для поширення певних ідей і висвітлення соціальних проблем. Театральна постановка, присвячена певним проблемам, може підняти увагу громадськості до цих питань та спонукати до дії.

Молодіжна культура – це важливий комплекс цінностей, норм і традицій, які формують та виражаються молоддю в їхньому щоденному житті. Вона охоплює різні сфери, включаючи музику, моду, технології, танці та інші форми творчості. Ці прояви визначають і формують соціальні, емоційні та культурні аспекти життя молоді, допомагаючи їм виражати власну ідентичність.

Поняття молодіжної культури в контексті аматорських театрів в Україні може розглядатися як сукупність цінностей, норм, ідей, традицій та форм самовираження, що характеризують молодіжну культуру та відображають її особливості та потенційний особистісний розвиток індивідуумів. В аматорських театрах молодь має можливість виявити свою культурну та національну ідентичність через участь у творчому процесі.

Створюючи простір для вираження ідей, переживань та цінностей, аматорські театри сприяють висловлюванню молоддю своїх думок щодо актуальних соціальних питань, культурних та політичних тем, що є важливим для формування їхньої ідентичності. Крім того, аматорські театри сприяють

збереженню традицій та обрядів, що мають велике значення для формування культурної спадщини молодого покоління.

Участь у театральних постановках сприяє розвитку творчих навичок та співпраці в команді, що важливо для формування особистісного зростання та соціальної адаптації молоді. Це дозволяє створити атмосферу довіри та взаєморозуміння, що сприяє розвитку позитивних міжособистісних взаємин та підтримує відчуття належності до спільної культурної спадщини.

Отже, аматорські театри відіграють важливу роль у формуванні молодіжної культури та ідентичності в сучасній Україні. Вони стають майданчиком для вираження сучасних тем, творчих ідей та соціальних поглядів молоді, сприяючи активному розвитку культурної сцени-трибуни для впливові на громадське життя країни.

1.3. Методи дослідження

Визначення методологічних підходів важливе для логічної побудови наукового дослідження, оскільки воно безпосередньо впливає на характер його результатів. У дослідженні українського аматорського театру методологічною основою є культурологічний підхід, що спиратиметься як на емпіричний матеріал, так і на загальнонаукові методи пізнання. Вбачаємо, що найбільш ґрунтовне вивчення феномену українського аматорського театру початку ХХІ століття можна забезпечити, застосувавши такі підходи:

- історико-культурний підхід, адже розглядати культуру як духовне багатство суспільства і внутрішнє надбання людини, що постійно прагне до пізнання істини, добра і краси, долаючи свою природну обмеженість, усвідомлюючи єдність з суспільством та іншими людьми, необхідно, звертаючись до зв'язку минулого із майбутнім, історії та сучасності;

- системний підхід, що дозволяє розглядати український аматорський театр у функціональній взаємодії його елементів із іншими матеріальними і духовними підсистемами культури, а також його динаміку і трансформації у кінці XX – на початку XXI століття;
- міждисциплінарний підхід, адже театральне мистецтво можна досліджувати з боку різних наукових галузей (історії, філософії, психології, соціології, педагогіки тощо).

Оскільки наукове дослідження за визначенням багатьох науковців є процесом вивчення певного об'єкта (предмета або явища) з метою встановлення закономірностей його виникнення, розвитку і перетворення в інтересах раціонального використання у практичній діяльності людей, вибір методів дослідження функцій українського аматорського театру початку XXI століття залежить від поставлених завдань.

Використовуватимуться загальнонаукові і конкретно-наукові (емпіричні) методи дослідження.

Таким чином, методи дослідження ґрунтуватимуться на основних принципах аналізу культури як системи культурних феноменів. Ключовим є системний аналіз українського аматорського театру. Базовим у дослідженні є структурно-функціональний метод, за допомогою якого визначено роль, що виконує аматорський театр в українському соціумі, розкривається сутність його функцій, а також визначено жанрово-видову типологію українського аматорського театру.

Крім того, використовуються наступні методам наукового пізнання: компаративному аналізу для висвітлення спільного і відмінного в аматорському і професійному театрах; історичному методу для виявлення загального розвитку, періодизації, специфіки феномену сучасного аматорського театру.

Висновки до розділу 1

1. У сучасному світі молодь виявляє активну зацікавленість у культурних подіях. Вона більше не задовольняється лише роллю споживачів культурних продуктів, а й активно бере участь у їхньому створенні. У цьому контексті аматорські театри здобувають особливу популярність серед молоді, яка бажає висловити свої думки, переживання та ідеї через мистецтво.

2. Молодь зацікавлена співпрацювати з аматорськими театрами в якості майданчика для вираження своєї творчості та ідентичності. Зокрема, мова йде про створення власних сценаріїв, ролей та декорацій, що дозволяє молоді відчувати себе частиною процесу творчості та втілити свої унікальні ідеї на сцені. Це сприяє розвитку творчого самовираження.

3. Аматорські театри не лише відображають молодіжні тенденції, а й впливають на громадське життя. Вони можуть стати інструментом для поширення певних ідей та висвітлення соціальних проблем. Театральна постановка може підняти увагу громадськості до певних питань та спонукати до дій.

4. Аматорські театри відіграють важливу роль у формуванні молодіжної культури та ідентичності в сучасній Україні. Вони стають платформою подання сучасних тем, творчих ідей та соціальних поглядів молоді, сприяючи активному розвитку культурної сцени-трибуни для впливові на громадське життя країни.

РОЗДІЛ 2

ФЕНОМЕН АМАТОРСЬКОГО ТЕАТРУ В КОНТЕКСТІ МОЛОДІЖНОЇ КУЛЬТУРИ

2.1. Історія аматорських театрів в Україні: розвиток та еволюція

Історія створення аматорських театрів в Україні надзвичайно багатогранна і охоплює кілька етапів, кожен з яких відображає соціально-політичні та культурні зміни в країні. Аматорські театри з'являлися як у великих містах, так і в менших громадах, де вони стали ключовими осередками для розвитку театральної культури. Розглядаючи конкретні приклади театрів та їхні історії, можна глибше зрозуміти процес становлення аматорської театральної сцени в Україні.

Початок XIX століття: поява перших аматорських театрів

Перші аматорські театри в Україні почали з'являтися на початку XIX століття, коли культурне життя українських міст було під впливом європейських тенденцій. Одним із перших значущих аматорських театрів був "Театр любителів драми та музики" у Львові, заснований у 1842 році. Цей театр відзначався високим рівнем акторської майстерності, попри те, що більшість учасників були аматорами. Вистави "Театру любителів" включали твори європейських класиків, таких як Шекспір і Мольєр, а також перші спроби адаптації української драматургії. Театр став культурним осередком Львова, зокрема, через регулярні постановки, що сприяли популяризації української культури і мови.

Не менш важливою була роль аматорських театрів у Києві, зокрема, "Літературного гуртка", заснованого у другій половині XIX століття. Гурток об'єднував інтелектуальну еліту Києва: літераторів, артистів та інших культурних діячів. Їхні вистави стали важливою частиною культурного життя міста, де на сцені ставили твори Тараса Шевченка та інших українських класиків. Ці постановки відігравали важливу роль у формуванні національної свідомості та збереженні української ідентичності в умовах політичного тиску з боку Російської імперії.

Розквіт аматорських театрів (друга половина XIX – початок XX століття)

Друга половина XIX століття стала періодом активного розвитку аматорських театрів в Україні, коли театри почали активно формувати національну свідомість і культурні традиції. Важливим центром театрального життя цього часу став "Київський драматичний гурток", заснований у 1891 році при Київському університеті. Студентська ініціатива організовувати вистави українською мовою допомагала залучати широкі кола громадськості до театрального мистецтва. Постановки гуртка були високоякісними і стали важливим інструментом культурного відродження.

У Львові важливим театром того часу став "Галицький театр імені Марка Лукашевича", заснований у 1902 році. Цей аматорський театр названо на честь відомого українського актора Марка Лукашевича, який зробив великий внесок у розвиток українського театрального мистецтва. Театр прославився своєю професійністю та високою якістю постановок, ставши одним із найважливіших центрів української культури в Галичині.

Ці театри стали символом культурного відродження в Україні на межі століть, відображаючи зростання національної свідомості, боротьбу за право мати власну сцену і мову. Учасники цих театрів, попри відсутність професійної освіти, продемонстрували високий рівень майстерності, що

дозволило аматорському театральному руху зайняти важливе місце в культурному житті країни.

Радянський період: контрольована аматорія

У період радянської влади аматорські театри зберігали свою функцію, однак працювали під пильним контролем держави. У цей час аматорська творчість мала пропагандистський характер і часто використовувалася для підтримки ідеологічних наративів. Проте, навіть у цих умовах аматорські театри залишалися важливими культурними осередками, особливо в умовах нестачі ресурсів для професійних театрів.

Одним із найвідоміших аматорських театрів радянської епохи став "Театр юного глядача" в Києві, заснований у 1937 році. Цей театр спеціалізувався на виставах для дітей та молоді, що було важливою складовою радянської культурної політики. Театр ставив не тільки класичні твори, адаптовані для дитячої аудиторії, але й розробляв оригінальні вистави, спрямовані на виховання юних глядачів у дусі радянської ідеології. Попри ідеологічний контроль, цей театр став важливою платформою для розвитку театральної майстерності молодих акторів та режисерів.

У цілому радянський період був складним для аматорських театрів. Багато з них зазнали ідеологічного тиску, але водночас цей час став етапом професіоналізації аматорської сцени. Держава фінансувала культурні ініціативи, що дозволяло аматорським театрам зберігати певний рівень мистецької активності.

Сучасність: відродження та нові тенденції

З моменту здобуття Україною незалежності аматорські театри зазнали суттєвих змін. Вони стали активним осередком сучасного мистецтва та важливою частиною культурного життя країни. Сьогодні в Україні спостерігається відродження аматорського театального руху з появою нових театральних гуртків, студій та об'єднань у багатьох містах і селах.

Сучасні аматорські театри часто експериментують з різними формами та жанрами театрального мистецтва. Наприклад, театр "PostPlay" у Києві активно використовує елементи інтерактивного театру та перформансу, залучаючи глядачів до участі у виставах. Вони ставлять спектаклі на теми сучасних соціальних викликів (таких, як гендерна нерівність, корупція, війна в Україні), що дозволяє глядачам зануритися у події на сцені та відчувати їхній емоційний вплив.

Інший приклад — "Театр сучасного діалогу" у Полтаві, який організовує театральні постановки на основі документальних свідчень. Цей театр ставить вистави, що розповідають про реальні події та соціальні проблеми, зокрема тему переселенців і проблеми адаптації у нових громадах. Такі проєкти є важливими інструментами для розвитку соціальної активності та залучення громадян до культурного життя.

У сучасних аматорських театрах активно використовуються новітні технології. Наприклад, театр "Ампулка" у Львові використовує відеоінсталяції та звукові ефекти, створюючи унікальні мультимедійні постановки. Сучасні технології дозволяють театрам розширювати межі традиційного театрального мистецтва та залучати нові аудиторії, зокрема молодіжну.

Аматорські театри продовжують розвиватися в Україні, зберігаючи свою роль важливої платформи для культурного розвитку та соціальної інтеграції. Театральні фестивалі, такі як "ГаШоТі" у Тернополі або "Золоті Оплески Буковини" у Чернівцях, стали місцем, де аматорські театри з різних регіонів можуть обмінюватися досвідом, підвищувати свою майстерність та популяризувати театральне мистецтво серед широкої аудиторії.

2.2. Аматорський театр як форма культурного самовираження та соціальна платформа

Аматорський театр постає важливим інструментом соціальної інтеграції молоді, формування молодіжної культури як такої. Це особлива форма театрального мистецтва, що виникає через бажання аматорів, які не мають професійної освіти у сфері театру, але прагнуть виразити себе через мистецтво. У контексті молодіжної культури цей феномен має надзвичайну важливість, адже дозволяє молоді самостійно організовувати творчі колективи, втілювати новаторські ідеї, зламувати стереотипи та брати участь у культурних ініціативах.

Аматорський театр як соціальна платформа

У багатьох містах і селах України аматорські театри стають справжніми осередками соціального та культурного життя. Одним із яскравих прикладів є театр-студія "Варта" в Івано-Франківську, що об'єднує молодих людей з різних соціальних верств і дає їм змогу реалізувати свій творчий потенціал через участь у театральних виставах. Цей театр активно залучає молодь до вистав, які торкаються актуальних соціальних проблем (таких, як гендерна рівність, соціальна несправедливість і екологічні питання). Наприклад, вистава "Тиша після пострілу" у постановці театру "Варта" присвячена темі війни на сході України та впливу цих подій на свідомість молоді.

Подібні приклади демонструють, що аматорські театри можуть бути важливою платформою для дискусій та обговорень суспільно важливих питань. Крім того, аматорські театри часто виконують функцію культурних хабів, де люди можуть спілкуватися, розвивати нові навички та знайомитися з новими ідеями. Театр може бути не тільки простором для мистецтва, а й місцем для надбання активної громадянської позиції.

Платформа формування культурної ідентичності молоді

Аматорські театри активно сприяють формуванню культурної ідентичності молоді. У багатьох таких колективах вистави ґрунтуються на

українських традиціях та історичних подіях, що дозволяє молодим людям глибше розуміти своє коріння та національну спадщину. Наприклад, аматорський театр "Нова Сцена" у Львові активно досліджує історію українського театру та зображає на сцені важливі історичні події. Одна з їхніх відомих постановок — "Земля" за мотивами однойменного роману Ольги Кобилянської — порушує важливі теми національної ідентичності, соціальної нерівності та боротьби за права.

Крім того, аматорські театри нерідко стають майданчиками для переосмислення сучасних суспільних процесів та ідентичностей. Наприклад, театр "Східна брама" в Харкові у своїх постановках активно порушує тему багатонаціональної спадщини та інклюзивності, що дозволяє молодим людям переосмислювати поняття "нації", "культури" і "громади" у сучасному світі.

Творча платформа розвитку колективної взаємодії, емоційного інтелекту та комунікативних навичок молоді

Аматорський театр має безпосередній вплив на розвиток особистих якостей учасників, зокрема їхньої емоційної інтелекту. В процесі підготовки до вистав молоді люди глибше розуміють своїх персонажів і вчаться розпізнавати емоції інших людей. Це є критично важливим для розвитку емпатії — здатності розуміти й відчувати емоції оточуючих. Емоційна інтелектуальність, розвинена завдяки театру, допомагає не тільки на сцені, але й у реальному житті, адже вона сприяє покращенню комунікації, роботі в команді та ефективному вирішенню конфліктів.

Яскравим прикладом є вистава "Карусель" театру-студії "Гармидер" з Луцька. Цей колектив, який складається переважно з молоді, через свої постановки досліджує складні психологічні стани, такі як тривожність, самотність і пошуки себе в сучасному світі. Учасники театру зізнаються, що робота над такими постановками допомагає їм краще зрозуміти власні емоції та переживання, а також навчитися виражати їх через творчість.

Без сумніву, важливим аспектом для аматорських театрів є участь у театральних проєктах, що об'єднує молодь, сприяє їхній соціальній взаємодії та розвитку творчих навичок. Аматорські театри стають місцем, де молодь може взаємодіяти, обмінюватися ідеями та вчитися в колективній творчій обстановці.

Групова робота в театрі сприяє формуванню командного духу та взаємопідтримки. Учасники проєктів вчаться слухати одне одного, взаємодіяти для досягнення спільної мети та вирішення творчих завдань. Це сприяє розвитку соціальних навичок та зміцненню взаємодії в колективі.

Також важливим аспектом є обмін ідеями та творчим досвідом. Учасники театральних проєктів вчаться враховувати різні погляди та підходи, що збагачує їхнє творче середовище. Цей обмін допомагає вирішувати творчі завдання за допомогою різноманітних підходів.

Колективна творчість в аматорських театрах розвиває індивідуальні та групові творчі потенціали. Учасники вистав вчаться ефективно працювати разом, сприяючи розвитку взаєморозуміння та взаємодопомоги. Такий колективний підхід до творчості сприяє виникненню унікальних та інноваційних ідей

Театр "Акторство", розташований у місті Києві, є відомим учасником культурних ініціатив та заходів, спрямованих на просування театального мистецтва серед громадськості. "Акторство" активно взяв участь у театралізованому відкритті нового творчого простору "Публіцист" в Києві. Цей захід включав у себе вистави, майстер-класи та вечірку, що створило унікальну можливість для глядачів насолодитися театральним мистецтвом та спілкуванням з акторами театру.

Театр "Око", розташований у місті Львові, володіє значним досвідом участі у культурних проєктах, спрямованих на популяризацію театального мистецтва серед місцевого населення. Наприклад, театр брав участь у проєкті "Театр у парку", під час якого актори виступали з виставами на території

місцевого парку, привертаючи увагу відвідувачів та роблячи театральне мистецтво доступним для всіх.

Отже, аматорські театри виступають не лише як місце для творчого самовираження, а й як платформа для взаємодії та колективної творчості. Це сприяє не лише розвитку індивідуальних навичок, але й формує сприятливий соціальний контекст для розвитку молоді в творчій сфері.

Платформа новатики творчих підходів, експериментів з формою

Аматорські театри часто виступають піонерами у впровадженні інноваційних рішень і творчих експериментів. Вони використовують новітні технології для підвищення емоційного впливу на глядачів (такі, як мультимедійні проєкції, відеоінсталяції, інтерактивні елементи, звукові ефекти та спеціальні візуальні рішення). Наприклад, аматорський театр "Гелікон" у Києві активно використовує технологію доповненої реальності (AR) під час своїх постановок, що дозволяє створювати унікальні враження для глядачів та інтегрувати їх у сценічну дію. Інший приклад — театр "Вільний політ" у Запоріжжі, який експериментує з інтерактивним театром, де глядачі стають безпосередніми учасниками вистав. Такий підхід дозволяє не лише розширити межі театрального мистецтва, але й залучити молодь до активної участі у творчих процесах.

Аматорські театри відзначаються експериментами у формі вистав, використовуючи інноваційні техніки та елементи інтерактивності. Це робить театральний процес більш доступним та привабливим для молоді, стимулюючи їхню творчість та інноваційний підхід до мистецтва.

У театрі аматори експериментують з різними жанрами, стилями та формами вистав. Вони можуть використовувати нестандартні підходи до розповіді історій, переосмислюючи класичні сценарії та створюючи нові, унікальні варіації. Це сприяє розвитку творчого мислення та уяви учасників.

Інновації включають в себе використання сучасних технологій, аудіо- та візуальних ефектів, а також інтерактивних елементів, що залучають глядача у театральний досвід. Такі підходи можуть створювати новаторське враження від вистави та стимулювати інтерес молоді до театального мистецтва.

Експерименти у формі та інновації в аматорських театрах можуть також включати інтеракцію з глядачами. Це може бути взаємодія під час вистави, запрошення глядачів приймати участь у діях чи впливати на розвиток сюжету. Такий підхід забезпечує активну участь глядачів у театальному процесі та створює унікальний досвід для всіх учасників.

Отже, експерименти у формі та інновації в аматорських театрах не лише розширюють художні можливості вистав, а й активно залучають молодь до творчого процесу, розвиваючи їхній таланти та цікавість до мистецтва.

2.3. Вплив аматорських театрів на формування молодіжної культури

Культурологія аналізує соціальний зміст колективної діяльності людей – консолідуючі, ціннісні, нормативно-регулятивні, знаково-комунікативні, а також соціально-відтворюючі аспекти буття як необхідні умови утворення і функціонування сталих соціальних груп – народів. Аматорський театр у своїй колективній творчій діяльності через бачення режисера здатен транслявати інформацію як до своїх учасників, так і до глядачів, відтворювати життя на сцені та впливати на свідомість інших людей. Завдяки своєму культуротворчому потенціалу аматорський театр є важливою складовою культури нації, оскільки сучасний період вимагає пошуку шляхів подолання існуючих протиріч, що виникають у процесі людської діяльності. Український аматорський театр через трансляцію знаків, передачу сенсів, поширює національні традиції і володіє здатністю надавати орієнтири поведінки індивіда у соціумі

Через театральні вистави молодь може показати свій погляд на різні аспекти життя і суспільства, а також висловити свої емоції. Наприклад, в аматорських театрах молодь може створювати п'єси, які відображають загострювані проблеми суспільства (боротьба за права людини та міжнаціональні відносини). Такі постановки не лише дозволяють молоді висловити свої думки, а й заохочують до широкого обговорення цих питань у соціумі.

Молодіжна культура, формуванню якої сприяють аматорські театри, відображає широкий спектр переживань молодих людей. Філософи та психологи наголошують на тому, що театр - це не лише майданчик самовираження, але й інструмент самопізнання та соціальної адаптації молоді.

Сучасні психологи вважають необхідним, щоб молодь брала участь у аматорських театрах з різних причин. По-перше, це допомагає їм розвивати комунікативні навички з метою виявлення свого голосу в суспільстві. Взаємодія з іншими учасниками та публікою розширює їхні можливості спілкування та сприяє встановленню позитивних взаємин.

Крім того, аматорські театри створюють безпечне середовище для молоді, де вони можуть вільно виражати свою унікальність та експериментувати з художнім виразом. Це допомагає зберегти автентичність молодіжних поглядів і стимулює їхній творчий розвиток.

Отже, аматорські театри дозволяють молоді впливати на культурне середовище та висловлювати свої думки про світ через театральну мову.

Рефлексія над сучасністю

Театральні вистави, створені аматорськими театрами, є дзеркалом, що відображає сучасні реалії. Ці постанови допомагають молоді рефлексувати над сучасністю, аналізувати складні проблеми та розуміти своє місце в суспільстві.

Театр проголошує обговорення актуальних питань. Вистави аматорських театрів можуть включати в себе сюжети, які стосуються соціальних, політичних, економічних та екологічних викликів, з якими стикається сучасне суспільство.

Участь у театральних проєктах стимулює глибоку рефлексію молоді над власними переконаннями та цінностями. Вистави дозволяють відкрити для себе різноманітні погляди на світ і взаємодіяти з різними культурними та соціальними контекстами.

Творчій процес також сприяє виявленню та вираженню особистих емоцій та думок стосовно подій, що відбуваються в сучасному світі. Актори та творці театральних вистав мають можливість впливати на глядачів, викликаючи у них рефлексію та стимулюючи власний інтелектуальний розвиток.

Таким чином, аматорські театри, через свої вистави, виступають не лише як розважальний формат, але й інструмент для збагачення суспільного діалогу та розвитку глибокої рефлексії над сучасністю. Вони створюють простір для висловлення та обговорення ідей, що сприяє формуванню обізнаної та дбайливої громадянської свідомості.

Освіта та просвіта

Аматорські театри виконують функцію не лише розважального, а й освітнього закладу. Їхні вистави можуть включати навчальний елемент, спрямований на підвищення культурної грамотності та усвідомлення молоддю важливих аспектів історії та сучасності.

Участь у театральних проєктах надає можливість молоді не лише розвивати творчі та акторські навички, але і отримувати нові знання та розширювати свій світогляд. Вистави можуть стати ефективним інструментом для вивчення історії, культури, мистецтва та інших сфер знань.

Театральні вистави в аматорському виконанні можуть включати елементи театральної стратегії, де інформація надається не лише через

розповідь, але й через живий образ та емоційне враження. Це допомагає зробити процес навчання цікавішим та запам'ятовуванішим.

Освітній компонент театральних вистав може бути спрямований на формування критичного мислення та аналітичних здібностей. Глядачі можуть отримати можливість долучити свої знання та досвід до інтерпретації подій на сцені, сприяючи взаємному обміну інтелектуальними ресурсами.

Таким чином, аматорські театри не тільки розважають та надають культурний відпочинок, але й стають важливим елементом освітнього процесу. Вони підтримують розвиток особистості, підвищують культурну грамотність та розширюють світосприйняття молодого покоління.

Формування культурної ідентичності (особистісного самосприйняття)

Аматорські театри надають молоді можливість виразити свою індивідуальність через акторську майстерність та творчість. Участь у театральних постановках дозволяє молоді відчувати себе часткою загального творчого процесу, вивчаючи при цьому свої власні можливості та обмеження.

Сценічна діяльність допомагає молодим людям краще розуміти свої емоції, виражати їх та взаємодіяти з іншими. Через рольові ігри та драматичні вистави, молодь може досліджувати різні сторони свого характеру, що сприяє формуванню глибокого самосприйняття.

Глядацька аудиторія аматорських театрів також відіграє важливу роль у формуванні ідентичності. Якщо молодь отримує позитивний відгук та підтримку від глядачів, це може зміцнити їхню віру в себе та стимулювати далі розвивати свої таланти.

Театр "Намір" розробляє вистави, які відтворюють різні аспекти суспільства, такі як соціальні нерівності, політичні конфлікти або екологічні проблеми. Наприклад, вистава "Межі" від театру "Намір" розглядає тему міграції та ідентичності через призму життя молодої дівчини, яка стикається зі складними випробуваннями у новому середовищі. Ці вистави надають

молодим глядачам можливість глибше розуміти складні соціокультурні проблеми та рефлексивно ставитися до них, сприяючи формуванню їхньої особистої ідентичності через власні думки та переживання.

Узагальнюючи, визначимо, що аматорські театри не лише сприяють вираженню індивідуальності та вільному самовираженню, але також є ефективним інструментом у формуванні молодіжної ідентичності через творчість, колективну роботу та взаємодію із суспільством.

Висвітлення важливих питань сучасності в театральних виставах та інсценізаціях

Театральні вистави аматорських театрів нерідко торкаються міжособистісних взаємин, соціальної справедливості. Це дозволяє молоді переглядати свої переконання та розширювати своє розуміння проблем сучасного суспільства.

Участь у створенні театральних вистав дозволяє молоді виражати свої думки, акцентувати увагу на соціальних нерівностях. Такі театральні вистави стають не лише розважальними подіями, а й засобом активної партиципації в суспільному діалозі. Глядачі можуть відчувати себе часткою обговорення важливих питань та розділити свої реакції на подані сценічні образи.

Крім того, театральні вистави надають можливість для емоційного занурення в теми, які можуть залишити глибокий слід у свідомості глядачів. Вони стають інструментом для викликання роздумів та стимулювання зміни у громадському мисленні.

Отже, театральні вистави та інсценізації аматорських театрів виступають не лише як художній вираз, але і як засіб для освіти, висвітлення соціальних проблем та активної участі молоді в формуванні громадського діалогу.

Реалізація молодіжної культури в розвитку України

Аматорські театри, як творчі лабораторії ідей, надають неабияку суттєву увагу формуванню молодіжної культури. Їхня роль виявляється не

лише у втіленні художніх концепцій, але й у тому, що вони виступають каталізатором для глибокого розгляду та обговорення найважливіших аспектів сучасного життя. Ця платформа виступає не лише майданчиком для художньої самореалізації, а й місцем, де висловлюються ідентичність та цінності молоді.

Вплив аматорських театрів розширює розуміння молоді світу, ставлячи перед ними живі образи та сюжети, які стають дзеркалом для реальності. Цей взаємодіяльний процес активно сприяє формуванню та поглибленню зв'язку молоді з власною ідентичністю та культурним оточенням. Аматорські театри стають агентами, які не лише розважають глядачів, але й спонукають до задумів та розмірковувань, сприяючи розвитку інтелектуального та культурного потенціалу молодого покоління..

Ідентичність у молоді - це усвідомлення та прийняття самого себе в контексті груп, до яких належить молодь. Аматорські театри можуть впливати на формування ідентичності через театральний досвід, який зближує молодь навколо спільних цінностей та емоцій.

Аматорські театри в Україні активно сприяють формуванню активного молодіжного середовища, відіграючи значущу роль у розвитку українського суспільства. Створюючи театральні вистави та проєкти, вони впливають на культурну трансформацію, використовуючи молодіжні жанри для рефлексії над важливими суспільними та етичними питаннями.

Аматорські театри стають не лише виконавцями художніх ідей, але й активними форматорами позитивного образу молоді та сприяють її соціальному захопленню. Участь у театральних проєктах не лише розвиває критичне мислення та соціальну відповідальність, але й сприяє молодіжній партіципації в культурному житті.

Партнерство аматорських театрів із молоддю відбувається на рівні взаємодії, що впливає на розвиток толерантного та відкритого суспільства. Це

взаємодія сприяє створенню позитивних змін в українському суспільстві, де молодь стає активним агентом позитивного розвитку.

Прикладом успішного впливу на розвиток молодіжної культури в Україні може слугувати театр "Майстерня Лени Лазовичі" (Рис. А). Майстерня Лени Лазович – театральний проєкт, що об'єднує аматорів та професіоналів, і виникає з ініціативи заслуженої артистки України Лени Лазович, яка є акторкою, режисеркою та педагогом. Театр народився на базі студії при Київському академічному театрі на Печерську та став прикладом успішного впливу на розвиток молодіжної культури в Україні, заснований у 2018 році.

Майстерня визначається своїми інноваційними та експериментальними методами у театральних виставах, активно використовуючи нові технології, візуальні ефекти та нестандартні рішення для привертання уваги молоді. Вони ставлять акцент на актуальних темах, соціокультурній питань, що зацікавлюють молодь та стимулюють їх до роздумів.

Майстерня впроваджує інтерактивний підхід, дозволяючи глядачам брати участь у творчому процесі, взаємодіяти з акторами та впливати на розвиток сюжету вистави. Зокрема, це може включати голосування чи участь у різних етапах підготовки.

Активно співпрацює з театрами та митцями за кордоном, що допомагає збагачувати свої постановки різноманітними культурними впливами та впроваджувати нові ідеї та методи в українському театральному середовищі.

Елена Лазович активно підтримує та розвиває талановиту молодь через майстер-класи, театральні лабораторії та програми стажування, сприяючи формуванню нового покоління творчих особистостей. І веде акції з популяризації театального мистецтва серед молоді, підсилюючи зацікавленість у мистецькому виразі та культурній спадщині.

У висновку можна сказати, що аматорських театрах молодь виступає не просто в якості виконавців ролей, а й як творців власних виразів, що має

значущий вплив на формування ідентичності та культурного контексту молодіжного покоління.

Перебування в атмосфері поєднання високої духовності, національної свідомості та світових культурних надбань спонукає людей долучатися до кращих зразків національної та світової культури. Відповідно реалізується культуроформуюча функція аматорського театру, яка полягає у засвоєнні людиною духовних цінностей у процесі виконання своїх соціальних функцій.

Висновки до розділу 2

1.Аматорські театри в Україні відіграють важливу роль у розвитку національної культури, пропонуючи різноманітні формати вистав: від класичної драми до інноваційних іммерсивних шоу. Ці театри не тільки підтримують мистецьке життя країни, але й залучають нові таланти, формуючи платформу для творчого самовираження молоді. Аматорські театри надають новий культурний і творчий доробок України, створюючи вистави, які стають частиною національного культурного надбання.

2.Прикладом позитивного впливу аматорського театру є "Дикий театр", який застосовує радикальні та соціально наповнені вистави для активізації молоді, залучаючи їхні емоції та думки до обговорення актуальних тем.

3.Аматорські театри відкривають перед молоддю можливості для творчої реалізації та активної участі в культурному житті. Це є важливим для розвитку креативних індивідуальностей та сприяє розкриттю потенціалу молоді. Таким чином, аматорські театри в Україні виступають як ключовий

фактор у формуванні молодіжної культури та ідентичності, сприяючи культурній різноманітності та розвитку сучасного суспільства.

4. Театр "Акторство" зосереджується на питанні мови, що є зрозумілим та актуальним для сучасного покоління, включаючи жаргон, іронію та меми, активно використовуючи сучасні теми, які цікавлять молодь (такі, як технології, екологія, гендерні питання, штучний інтелект тощо), що викликає жваві обговорення та зацікавленість серед молоді.

5. Театр "Чорний Квадрат" пропонує імпровізаційні вистави, де актори та глядачі спільно створюють сценарій. Це дозволяє молоді відчувати спільність та співтовариство, що впливає на їхню ідентичність як частини театральної молодіжної культури.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ РОБОТИ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРІВ

3.1. Аналіз діяльності аматорських театрів за: репертуаром, формою, жанрами, рейтингом, регіонами (Мадригал, Сорванци, Театр На Жуках, Тоттеатр, Кімната Т, Майстерня Лазович, Майстерня Елеонори Кравченко, Акторство, Театр Вірітас, Театр 22, Закарпаття, Намір, Еммануїл, Театр Око)

Жанрова специфіка аматорських театрів

1. Драматичні та класичні театри:

"Мадригал" (Харків) – один із найвідоміших аматорських театрів, заснований у 1976 році, який поступово отримав статус професійного. Його репертуар охоплює класичні драми, мюзикли та вистави масових видовищ. У театрі працюють як досвідчені професіонали, так і творча молодь. Він відомий своїми інтерактивними елементами і експериментами у формі "режисерської лабораторії".

"Сорванці" (Харків) – дитячий театр, заснований у 1987 році. Вихованці театру активно займаються акторською майстерністю, вокалом, хореографією та художнім декоруванням. Театр орієнтований на розвиток творчих здібностей дітей, водночас пропонуючи глибокі та емоційно насичені вистави для молодшої аудиторії.

"Театр на Жуках" (Харків) вирізняється тим, що об'єднує професіоналів і непрофесійних акторів. Його репертуар включає як класичні, так і сучасні драматургічні твори. Театр отримав визнання на міжнародних фестивалях, а його вистави завжди стають важливою культурною подією.

2. Експериментальні та перформативні театри:

"Тотеатр" (Київ) спеціалізується на дослідженні взаємодії тілесного та духовного через театральні форми. Театр часто працює з ненормативними побудовами сюжетів, які відображають складні внутрішні переживання та метафоричні конфлікти. Вистави театру можна порівняти з індивідуальними книгами кожного глядача, що робить їх дуже особистими та експериментальними.

"АКТЕРСТВО THEATRE" (заснований у 2014 році) концентрується на перформансах, які залучають велику кількість виразних засобів, включаючи танець, проєкції та пластику. Один з найяскравіших проєктів театру – це вистава "Ти – Атлантида", яка поєднує воду, полотна та відео для створення захоплюючих сценічних образів.

3. Імерсивні та інтерактивні театри:

"22 Театр" (Київ), заснований молодими акторами, активно працює з імерсивним театром, створюючи середовище, в якому глядач не просто спостерігає, а стає частиною подій. Використання відеоелементів та мультимедійних рішень дозволяє глядачам зануритися в дію і пережити її на рівні учасника. Вистави театру часто акцентують увагу на сучасних соціальних проблемах і викликах, що робить їх актуальними та резонуючими.

"ОКО" (Львів) також має іммерсивну специфіку, активно залучаючи глядачів до взаємодії. Вистави театру вирізняються живою музикою та динамічними сценічними рішеннями. Особливої уваги заслуговують постановки для дітей, які через казкові та розважальні форми навчають дітей важливим життєвим урокам.

3.2. Регіональна і жанрова специфіка аматорських театрів

1. Київ. "Майстерня Лазович" – це театральний проєкт, що об'єднує аматорів і професіоналів. Він вирізняється своїм підходом до національної ідентичності через театральні дослідження історії та культури. Вистави часто звертаються до класичних українських творів, переосмислених у сучасному контексті.

"22 Театр" – один із найцікавіших театрів у Києві, що активно експериментує з жанром та формою. Його іммерсивні вистави залучають глядачів у події настільки, що вони стають безпосередніми учасниками. Театр також славиться мультимедійними експериментами, які поєднують традиційний театр з новітніми технологіями.

2. Харків. "Мадригал" і "Сорванці" представляють драматичну школу Харкова, де робота з акторами, особливо молодими талантами, є важливим аспектом. Театр "Мадригал" зосереджується на класичній драмі та експериментальних проєктах, у той час як "Сорванці" спеціалізується на дитячих виставах, поєднуючи навчання та мистецтво.

"Театр на Жуках" вирізняється своїм соціальним і культурним впливом, адже його вистави часто звертаються до проблематики сучасності, зокрема через міжнародні фестивалі.

3. Львів. "Намір" і "ОКО" є основними представниками аматорського театального руху у Львові. Театр "Намір" орієнтований на глибокі психологічні та соціальні теми, використовує символіку масок і міміку для

втілення складних емоційних переживань. Водночас "ОКО" спеціалізується на виставах, де глядач стає активним учасником подій, що робить вистави дуже інтерактивними.

4. Одеса. Театр "Імпровізація" став справжньою платформою для творчої молоді, яка виражає свої думки та переживання через імпровізовані вистави. Він поєднує елементи драми і комедії, часто звертаючись до актуальних соціальних питань з гумором і сарказмом.

Драматичні вистави

Драматичні вистави в аматорських театрах вирізняються глибокими переживаннями та висвітленням складних етичних та моральних дилем, що стають перед глядачем. Наприклад, вистава може поставити героїв перед важливим вибором, де кожен варіант має свої наслідки, розкриваючи глибини людської психології та соціокультурних відносин.

Однією з особливостей драматичних вистав є використання сюжетних заплутань. Вони можуть створювати історії з численними поворотами та непередбачуваними подіями, які змушують глядача аналізувати складність життєвих обставин. Наприклад, персонажі можуть опинитися в ситуаціях, де навіть найменші вчинки мають величезний вплив на розвиток подій, ставлячи глядача перед постійним вибором та несподіваними розвитками.

Важливість жанру драми в аматорських театрах України можна визначити на прикладі постановки Театру на Жуках, яка є спробою театрального втілення роману "Іспит" Хуліо Кортасара.

"Іспит" - твір, написаний Кортасаром у 40-х роках, але опублікований лише в 1985 році після смерті автора. Роман охоплює дві доби життя п'ятеро друзів, які бродять по місту напередодні важливого університетського іспиту. Книга вражає своєю сюжетною складністю та змішанням реальності і фантасмагорії, використовуючи дивний туман як один із провідних обставин.

Вистава Театру на Жуках, який втілює цей роман на сцені, стає своєрідним естетичним переживанням сучасності в Україні. Він вражає не

лише тих, хто обожнює тексти Кортасара, але і всіх, хто цінує слово, музику, та креативне мислення. Лірична драма розглядає божевільне життя, де незважаючи на всі труднощі, присутня краса, любов та творчість.

Сучасні події в Україні спонукають глядача розглядати виставу як віддзеркалення сучасного життя, де реальність і фантазія переплітаються. Такий театральний досвід стає важливим для розуміння складнощів і краси існування, а також сприяє творчому мисленню глядачів.

Комедії

Важливість жанру комедії в аматорських театрах України визначається кількома ключовими аспектами, які роблять цей жанр популярним і цінним у театральному середовищі.

Сміх та Розвага. Комедія викликає сміх та принесення радості глядачам. У світі стресів та напруження комедійні вистави можуть стати чудовим засобом відпочинку та розважання. Позитивні Емоції. Комедія сприяє позитивному настрою та підвищує емоційний стан глядачів. Аматорські театри, пропонуючи комедійні вистави, можуть створити атмосферу радості та оптимізму.

Вистави в жанрі комедії дозволяють акторам та режисерам експериментувати з гумористичними прийомами та розвивати власні навички у створенні комічних ситуацій.

Вистави можуть включати інтерактивні елементи та спілкування з аудиторією, залучаючи глядачів до театального процесу.

Комедія може бути ефективним засобом висміювання або розкриття суспільних стереотипів та негативних явищ, сприяючи критичному мисленню та обговоренню проблем.

Аматорські театри через постановку комедій можуть стимулювати креативність учасників, адже цей жанр часто передбачає неочікувані та оригінальні оберти в сюжеті.

Широкий спектр варіацій має комедія, що дозволяє привертати увагу різних аудиторій. Від традиційних фарсів до сучасних комедійних драм, цей жанр може задовольнити різні смаки глядачів.

Узагальнюючи, зазначимо, що комедія в аматорських театрах України виступає не лише як засіб розваги, але й як важливий інструмент для висвітлення різних аспектів життя, сприяння позитивним емоціям та розвитку творчих здібностей учасників.

Вистава "Примадонни" відомого бродвейського драматурга Кена Людвіга виявляється важливою для аматорських театрів України з кількох ключових причин.

По-перше, комедійна форма цієї вистави забезпечує глядачам можливість відволіктися від повсякденних турбот і насолоджуватися якісним сміхом. "Примадонни" обіцяють глядачам незабутню подорож у світ життя, мрій та кохання, що робить цю виставу відмінним засобом для розважання та розваг.

По-друге, вистава, за режисурою Елеонори Кравченко, не лише пропонує глядачам моменти сміху до сліз, але і розкриває важливі актуальні життєві питання. Тема самовираження та прийняття себе набуває особливого значення через комедійний контекст, що дозволяє глядачам відчувати легкість підходу до таких серйозних тем.

По-третє, вистава підкреслює важливість ідентичності та відзначає, що справжня краса полягає в унікальності кожної людини. Це може вплинути на глядачів, надихаючи їх приймати себе такими, які вони є, і визнавати свою унікальність.

Враховуючи ці аспекти, вистава "Примадонни" виходить за межі простої комедії, стаючи платформою для веселого відпочинку, але й для роздумів над важливими аспектами життя та людської ідентичності.

Важливість жанру трагікомедії в аматорських театрах України важко переоцінити, оскільки цей жанр надає можливість поєднувати елементи сміху

та глибокого емоційного досвіду. Ось декілька аспектів, що роблять цей жанр значущим у театральному середовищі.

Узгодженість з реальністю - трагікомедія дозволяє відобразити різні сторони життя, враховуючи як смішні, так і трагічні моменти. У аматорських театрах, де актори можуть бути більш зближеними з глядачами, такий підхід робить вистави більш доступними та ідентифікованими.

Трагікомедія дозволяє переходити від легкості до серйозності та навпаки, що дає творчий простір режисерам та акторам. Аматорські театри можуть використовувати цю гнучкість для висловлення своїх ідей та розкриття різноманітних аспектів життя.

Привертає увагу різних аудиторій, бо цей жанр може зацікавити як тих, хто шукає розваги та веселих моментів, так і тих, хто цікавиться глибоким емоційним досвідом. Це робить такі вистави привабливими для широкого кола глядачів.

Для аматорських акторів трагікомедія відкриває можливості для експериментів з акторською грою, оскільки вона дозволяє поєднувати різні жанри та виражати широкий спектр емоцій.

Можливість висловлення соціальних та культурних проблем. Трагікомедія дозволяє підходити до серйозних тем, включаючи соціальні та культурні питання, з гумором та розумінням. Це може стати підставою для глибшого розмірковування та обговорення серед глядачів.

Узагальнюючи, зазначимо, що трагікомедія в аматорських театрах України виступає не лише як засіб розваги, але й як потужний інструмент для вираження емоцій, дослідження життєвих ситуацій та сприяння розвитку акторського та творчого потенціалу.

Важливість жанру трагікомедії в аматорських театрах України ілюструється на прикладі вистави "Гриць. Stand-up", яка відбувається за мотивами легенди про Марусю Чурай.

Вистава поєднує в собі трагічні та комічні елементи, засновані на відомій українській легенді. Історія про Марусю Чурай, яка, за легендою, отруїла коханого за зраду, набуває нового вигляду в трагікомічному ключі. Вистава дозволяє глядачам побачити трагічні події через призму гумору та іронії.

За анотацією, декотрі вважають, що не Маруся труїла Гриця, а сам Гриць був винен. Це розкриває трагікомічний аспект вистави, де любов і зрада переплітаються з комічними ситуаціями та несподіваними поворотами сюжету.

Використання сучасного стендапу в поєднанні з класичним театром вистави дозволяє глибше відчувати героїв та відобразити сучасні погляди на теми любові та відносин. Режисер Олена Лазовіч використовує цей гібридний підхід для створення атмосфери, де глядачі можуть почути глибокі думки персонажів, представлених через сміх та гостросюжетні сцени.

Важливо зауважити, що вистава містить елементи ненормативної лексики, але перед початком глядачі чекають бар та атмосфера теплового спілкування, що створює додатковий контекст для розуміння та сприйняття трагікомедії.

Перформанс

Жанр перформансу в аматорських театрах України має важливе значення з кількох ключових причин, що становлять його особливість та привабливість для учасників і глядачів.

Творча свобода та експерименти. Перформанс часто сприяє творчій свободі, і аматорські театри можуть використовувати цей жанр для висловлення індивідуальності та експериментів у театральному виразі. Учасники можуть виражати себе через різні форми та мистецькі засоби.

Інтерактивність та участь глядачів. Перформанси нерідко включають елементи взаємодії з глядачами. Це створює унікальний досвід для аудиторії,

дозволяючи їм не лише спостерігати, але й взаємодіяти з виставою та її учасниками.

Жанр перформансу часто використовується для висвітлення актуальних тем, проблем і соціальних питань. Аматорські театри можуть використовувати перформанс для вираження своєї позиції щодо сучасних подій та ділитися власними переживаннями.

Перформанс дозволяє поєднувати різні мистецькі форми, такі як театр, танець, музика, візуальне мистецтво. Це створює унікальний театральний досвід і відкриває нові можливості для творчого вираження.

Участь у перформансі дозволяє аматорам розвивати свої творчі навички, вчитися співпраці в команді та виявляти свій творчий потенціал.

Розширення границь традиційного театру. Перформанс виходить за межі традиційного театального формату, і це може привертати нову аудиторію, яка цінує нетрадиційний та сучасний підхід до мистецтва.

Враховуючи ці аспекти, можна сказати, що жанр перформансу в аматорських театрах України допомагає створити унікальне та захоплююче театральне середовище, сприяючи творчому самовираженню учасників та збагаченню культурного досвіду глядачів.

Вистава "ТИ – АТЛАНТИДА" від AKTERSTVO THEATRE є важливим прикладом використання жанру перформансу в аматорських театрах України. Цей унікальний пластичний перформанс поєднує в собі воду, полотна та велику екранну проєкцію, не використовуючи жодного слова. Вистава вражає свою аудиторію за допомогою краси тіла, відвертих емоцій 20 танцівників, акторів та перфомерів, візуального контенту та проникливої музики українських творців.

Ця постановка занурює глядачів у метафоричний простір величного та надлюдського, розкриваючи міфічний та нереальний світ Атлантиди. Вистава створює вигаданий світ, який навчає глядачів літати над землею та дихати під водою, надаючи можливість пережити щось неймовірне.

"ТИ – АТЛАНТИДА" також має глибокий філософський підтекст, розглядаючи поняття самовдосконалення та жертви заради великої ідеї. Постанова переносить глядачів в новий вимір, де кожен представник свого світу має свій неповторний код, і тільки їхнє поєднання може породити ідеальну людину.

Відділяючись від традиційних форм театрального мистецтва, цей перформанс допомагає розширити межі творчості та сприяє розвитку глядачів новим та несподіваним театральним досвідом.

Жанр “симбіоз містерія в рожевих тонах”. Він є новаторським театральним явищем, що поєднує елементи містики, символізму та фантазійного уявлення, створюючи атмосферу, в якій глядач поринає в загадковий, але приємний світ. У контексті українського театру цей жанр стає все популярнішим завдяки своїй здатності поєднувати глибокі філософські ідеї з ніжною, майже казковою естетикою.

Специфіка жанру. Симбіоз містерії передбачає інтеграцію елементів театральної містики, таких як загадкові сюжети, приховані символи та алегорії, які стимулюють глядача до роздумів про глибокі теми людського існування: пошук сенсу життя, боротьба добра і зла, пізнання внутрішнього світу людини. Однак "в рожевих тонах" додає цій містерії особливого забарвлення – це світила надії, краси, любові та гармонії. Такий жанр ставить за мету не лише занурити глядача в таємничість, але й створити атмосферу затишку, спокою та естетичного задоволення.

Візуальні та емоційні аспекти жанру:

- Кольорова палітра, зосереджена на м'яких пастельних відтінках, переважно рожевого, створює відчуття легкості та мрійливості. Це контрастує зі звичною темною та напруженою атмосферою традиційної містерії.
- Музичний супровід у таких виставах, зазвичай, спокійний та мелодійний, допомагає глядачам зануритися в світ гармонії.

- Декорації нагадують чарівний, казковий світ, де кожен елемент сценографії має свій символічний зміст, але зберігає відчуття легкості та краси.

Висновки до розділу 3

1. Різноманіття жанрів у театральних постановках аматорських театрів є ключовим елементом для підтримки культурного розвитку, розширення культурного обміну та формування відкритого та толерантного суспільства.

2. Театр "Кімната Т" (Харків) є одним з провідних експериментаторів у жанрі симбіозу містерії з елементами романтичних мотивів. Їх вистава "Місто мрій" зображує світ, де головні герої шукають відповіді на вічні питання життя через призму символів і метафор. Головною особливістю є ніжна палітра сценічних декорацій, використання м'яких рожевих і світло-фіолетових відтінків, що створює атмосферу спокою і водночас незвіданості.

3. "Театр на Жуках" (Харків) активно досліджує жанрові поєднання у своїх постановках. Вистава "Троянди на вітрах" є типовим прикладом симбіозу містерії в рожевих тонах. Тут через символи квітів розкриваються

глибокі емоційні конфлікти героїв, а пастельні відтінки імітують уявний світ, де герої перебувають на межі фантазії і реальності.

4. Театр "ОКО" (Львів) також експериментує з візуальними формами і використовує рожеваво-пастельну палітру у своїх імерсивних виставах. Вистава "Сни дівчинки" – це чуттєва історія про пошук гармонії між внутрішнім світом і зовнішньою реальністю, де казкові образи поєднуються з символами людської душі. Постановка вирізняється яскравим поєднанням фантастичних і реальних елементів, підкреслених теплими тонами, що створюють візуально приємну, але глибоку драматичну дію.

5. "AKTERSTVO THEATRE" (Київ) втілює перформанси, які поєднують тілесну пластику з елементами фентезі та метафоричної гри світла. Їх вистава "Пісня троянди" є цікавим поєднанням перформативного мистецтва та театральної містерії, де головним мотивом є рожева квітка як символ крихкості життя і краси. За допомогою гри світла та тіней вистава досягає ефекту напівсну, коли глядач втрачає межі між реальністю та фантазією.

6. Театр "Майстерня Лазович" (Київ) створює вистави, в яких глибокі філософські питання переплітаються з легкістю та естетикою. Вистава "Сад рожевих мрій" досліджує тему пам'яті та мрій, коли головні герої відправляються у подорож крізь свої спогади, які на сцені представлені через візуально привабливі образи, насичені рожевими відтінками. Це приклад того, як за допомогою кольору та символіки можна розкрити складні емоційні переживання.

7. Аматорські театри України є невід'ємною частиною культурного життя, які завдяки своїй жанровій та регіональній різноманітності продовжують впливати на розвиток національної ідентичності та культурної самосвідомості. Вони пропонують різні підходи до театрального мистецтва, поєднуючи традиції з інноваціями, створюючи багатовимірний простір для творчого розвитку акторів і глядачів.

Жанри в аматорських театрах України різноманітні та включають в себе різні форми мистецтва, які виражають різні аспекти людського життя.

ВИСНОВКИ

1. Вивчено історію розвитку аматорських театрів в Україні, їхню еволюцію та впливу на національну свідомість. Розкрито соціально-комунікативну функцію аматорських театрів як важливого інструменту формування ідентичності і культурних цінностей молодого покоління та залучення молоді до громадського життя, розвитку її емоційного інтелекту.

2. Визначено, що український аматорський театр є системою, що розвивається як під впливом внутрішніх, так і зовнішніх чинників, виявляючи функціональну взаємодію з духовними та матеріальними площинами культури. Аматорський театр зберігає власну самобутність як результат творчої діяльності, в якій забезпечується реалізація індивідуальних та

групових культурних потреб, зняття напруг і протиріч, що виникають у соціальній життєдіяльності, та, як кінцевий результат, уможлиблюється певний рівень консолідації соціуму.

3. Наголошено, що сучасний український аматорський театр стає модератором затвердження української національної та культурної ідентичності, що забезпечує спадкоємність соціокультурних чинників на тлі трансформації світорозуміння та орієнтирів світопобудування в суспільстві з перетвореннями соціокультурної сфери як такої, що спрямовує людей до пошуку нових поведінкових форм.

4. Означено, що жанрове розмаїття в аматорських театрах України є важливим фактором розвитку театральної культури країни. Кожен із жанрів—драма, комедія, трагікомедія, перформанс та інші—виконує свою унікальну роль у відображенні різних аспектів людського досвіду. Драма з її емоційною глибиною дозволяє акторам і глядачам досліджувати складні життєві дилеми. Комедія приносить радість, розслабляє та сприяє критичному переосмисленню сучасних соціальних явищ. Трагікомедія поєднує в собі сміх і трагізм, створюючи збалансовану картину життя. Перформанс та інші експериментальні жанри розширюють межі традиційного театру, залучаючи нову аудиторію і надаючи простір для творчих експериментів. Жанрове різноманіття сприяє розвитку аматорського театру як живого, багатогранного культурного феномена, що враховує нові тенденції та новації в театральній сфері.

5. Виокремлено вплив аматорських театрів на розвиток молодіжної культури. Дослідження концентрується на конкретно відчутному нині впливі аматорських театрів на формування сучасної молодіжної культури в Україні.

6. Підкреслено, що новітні підходи до збереження культурної спадщини спрямовані сьогодні не стільки на саме збереження, скільки на популяризацію культурної спадщини через аматорські театри як взаємодії аматорських театрів з громадою. Новими методами взаємодії аматорських театрів з

громадою є залучення громадськості до створення партнерств підтримки культурних проєктів.

5. Зазначено, що використання сучасних технологій в аматорських театрах (таких, як віртуальна реальність чи інтерактивні формати) сприяє збільшенню впливу аматорських театрів на молодь.

7. Сформульовано, що вплив аматорських театрів на формування культури та ідейних спрямувань молоді з її вимогами нових творчих рішень є потужним та сьогодні інтенсифіковано нарощуваним вектором в культурному житті українців, адже театральне мистецтво України базується на багатому історичному досвіді та національних культурних традиціях.

8. З'ясовано, що сучасний інтенсивний пошук нової моделі українського аматорського театру може зіграти провідну роль у розкритті творчого потенціалу молодих особистостей та розвитку їхнього критичного мислення. Спадкоємність кращих здобутків національної та світової театральних культур сприяє пошукам нових форм та жанрів сучасного аматорського театру.

9. Визначено, що аматорському театру притаманне зростання художнього рівня постановок на актуальну злободенну проблематику. Аматорський театр стало йде «в ногу» з часом, починаючи залучати до своєї діяльності елементи менеджменту та сучасної економіки. Межа між аматорським та професійним театром стає все більш і більш прозорою, що сприяючи усвідомленню нового українського культурного простору доби незалежності країни.

10. Показано важливість міжнаціональних та міжкультурних аспектів участі молоді в аматорських театрах, спрямованих на активізацію міжкультурного мистецького спілкування, зокрема на вплив на міжкультурні відносини, що враховують різноманіття культур та етнічних груп. Ці аспекти можуть стати новим вкладом у вивчення ролі аматорських театрів у

формування молодіжної культури та ідентичності в Україні, розширюючи або глибше розуміючи існуючі знання в цій області.

11. Можна стверджувати, що сучасний аматорський театр в Україні освоює необмежені можливості впливу на розвиток творчих здібностей молоді та нові сили творення культури української нації. Українське аматорське театральне мистецтво формує соціальні ідеї та систему культурних цінностей не просто як особистий досвід митця-аматора, а як ідеї загально визначального рівня з метою реконструкції картини світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамович С. Культурологія: навч. посіб. Київ: Кондор, 2004. 350 с.
2. Бавико О. Є., Чичановський І. О., Букреєва І. В., Орлов А. В. Формування ціннісних орієнтацій особистості. Постметодика. 2002. №7–8 (45–46). С. 215-220.
3. Бастун М. В. Культурологічний підхід в освіті та його психолого-педагогічне забезпечення. Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України : веб-сайт. URL: https://lib.iitta.gov.ua/6594/1/Bastun_6.pdf

4. Безгін І. Д. Мистецтво і ринок: Нариси. Київ: ВВП «Компас», 2005. 544 с.
5. Бережна О. В. Проблеми формування репертуару в аматорському естрадному театрі. Українська культура в контексті сучасних наукових досліджень та практичних реалій : збірник матеріалів Міжнарод. наук.-практ. Конференції, 21-22 грудня 2006 р. Київ: ДАКККиМ, 2007. Ч. 2. 360 с.
6. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: підручник. Київ: Вища школа, 1997. 271 с.: іл.
7. Бонь І. Мистецтво аматорського театру. Черкаси : РВП «Сіяч», 1993. 72 с.
8. Боришевський М. Й. Концептуальні засади проблеми самотворення особистості. Психологія особистості. 2013. №1 (4). С. 39–47.
9. Вейсова В. Е. Суперечності і труднощі в управлінні культурою в умовах перехідного українського суспільства. Культура України: збірник наукових праць / Гол ред. В. М. Шейко. М-во культури України, Харк. держ. акад. культури. Харків: ХДАК, 2010. Вип. 31. С. 165–173.
10. Веселовська Г. І. Новаторські мистецькі напрямки і течії в театральному процесі України першої третини ХХ століття : дис. ... д-ра мистецтвознавства: 17.00.02. / НАН України. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. Київ, 2007. 550 с. Бібліогр.: с. 511–550.
11. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво: навч. посіб. Київ: НАКККиМ, 2014. 143 с. Ієро М. Мистецтво і культурна ідентичність. підходи і перспективи // Мистецтво, культура і суспільство. 2019. № 4. С. 78-91.
12. Герчанівська П. Е. Культурологія: термінолог. словн. Київ: НАКККиМ, 2015. 439 с.

- 13.Горбань Я. В. Аматорський театр у період сучасних суспільних трансформацій (до проблеми визначення соціокультурних показників). Вивчаємо українську мову та літературу. 2013. №34-36. С. 72–77.
- 14.Гриценко Т. Б. Культурологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 2-ге вид. 392 с.
- 15.Губерський Л. В. Культура. Ідеологія. Особистість: методолого-світоглядний аналіз. Київ: Знання України, 2002. 580 с.: іл.
- 16.Гусакова Н. М. Педагогічні умови формування творчої особистості режисера аматорського театрального об'єднання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.06: Київський національний університет культури і мистецтв. Київ, 1999. 188 с. Бібліогр.: с. 157–175.
- 17.Денисюк Ж. З. Масова культура як чинник трансформування національно-культурної ідентичності в умовах глобалізації: автореф. дис. канд. культурології: 26.00.01. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2010. 16 с.
- 18.Дорогих Л. В. Аматорське мистецтво як історико-культурне явище (на матеріалах України другої половини XIX ст.): автореф. дис. канд. істор. наук: 17.00.01. Київський національний університет культури і мистецтв. Київ, 1998. 22 с.
- 19.Дорогих Л. В. До питання про аматорське мистецтво як соціокультурний феномен. Мистецтво дарує майбутнє: забезпечення права на гідне життя дітей з особливими потребами : збірник матеріалів доповідей Міжнарод. наук.-метод. семінару з майстер-класами, 24 травня 2016 р. Київ: НАКККиМ, 2016. 52 с.
- 20.Дорогих Л. В. Художнє аматорство як елемент повсякденного життя й побуту населення України другої половини XIX – початку XX століття // Другі наукові читання, присвячені пам'яті доктора історичних наук, професора О. І. Путра: Зб. матеріалів Всеукр. наук.-теорет. Конференції (20 листопада 2016 р., м. Київ). Київ: НАКККиМ, 2017. 198 с.

- 21.Дуглас М. Підростаюче покоління і культурна ідентичність. аналіз театральних практик // Журнал культурних студій. 2017. Том 9, № 1. С. 45-58.
- 22.Дутчак Г. О. Державна політика України у галузі театрального мистецтва (1917-2000 рр.): автореф. дис. канд. іст. наук: 17.00.01. Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького. Черкаси, 2004. 20 с.
- 23.Зотов В. М. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 264 с.
- 24.Кабула О. В. Становлення та розвиток українського театру: історико-педагогічний аспект. Культура України: зб. наук. пр. М-во культури України, Харк. держ. акад. культури; за заг. ред. В. М. Шейка. Харків: ХДАК, 2013. Вип. 44. С. 251-259.
- 25.Кавітц П. Театр як засіб формування ідентичності. аналіз впливу // Журнал сучасних культурних досліджень. 2018. Том 12, № 3. С. 102-115.
- 26.Казимиров О. А. Український аматорський театр. Київ: Мистецтво, 1965. 133 с.
- 27.Кисіль О. Г. Український театр: популярний нарис історії українського театру. Новий український театр. Український театр: дослідження. Київ: Мистецтво, 1968. С. 95-139.
- 28.Клековкін О. Театр при столику: Методологія театрознавства: подорожній щоденник. Ін-т проблем сучасн. мистец. НАМ України. Київ: Фенікс, 2013. 432 с.
- 29.Красніков В. І. Роль аматорських театрів у формуванні молодіжної культури. соціокультурний аспект // Культура нації. 2016. № 3(18). С. 45-50.

- 30.Кремешна Т. Театр як засіб впливу на культурне та соціальне становлення особистості. Молодь і ринок. 2012. №5. С.102–105.
- 31.Кривошея Т. О. Естетичне виховання в сучасному культуротворчому процесі : автореферат дис. доктора культурології: 26.00.01. Національна музична академія України імені П. І. Чайковського. Київ, 2014. 36 с.
- 32.Кримський С. Заклики духовності ХХІ століття: із циклу щорічних пам'ятних лекцій А. Оленської-Петришин. Київ: Києво-Могилянська академія, 2003. 32 с.
- 33.Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Кондор, 2006. 205 с.
- 34.Культурологія: теорія та історія культури. навч. посіб. / Ред. І. І. Тюрменко. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 3-тє вид., перероб. та доп. 370 с.
- 35.Литвиненко О. П. Аматорські театри як інструмент відновлення громадського довіри. досвід України // Культурологічні дослідження. 2018. № 2(7). С. 89-96.
- 36.Ляшенко Л. Л. Феномен таланту в культурологічному дискурсі (на матеріалі життя та творчості Еріха Корнгольда) : дис. ... канд. культурології : 26.00.01. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2018. 245 с. Бібліогр.: с. 218-242.
- 37.Малихіна М. А. Формування духовної культури дітей і юнацтва засобами театрального мистецтва. Наукова скарбниця освіти Донеччини. 2010. №1 (6). С. 75-80.
- 38.Мельник В. Аматорський театр. Тернопільський енциклопедичний словник : у 4 т. / Редкол.: Г. Яворський та ін. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний комбінат «Збруч», 2004. Т.1.: А – Й. 696 с.
- 39.Мистецтво незалежної України: Навч. посіб. За ред. Л. В. Анучина. Харків: СПДФО Ізрайлев Є. М., 2007. 84 с.

40. Москаленко В. В. Соціалізація особистості: монографія. Київ: Фенікс, 2013. 540 с.
41. Наказ Міністерства культури України "Про підтримку аматорської театральної діяльності" // Офіційний вісник України. 2019. № 25. С. 112-115.
42. Ніколаєва Г. О. Театр як модератор сучасного міського міфу (на прикладі діяльності Одеського академічного театру музичної комедії ім. М. Водяного) : автореф. дис. канд. культурології : 26.00.01. Одеський національний політехнічний університет, Міністерство освіти і науки України. Одеса, 2018. 18 с.
43. Оніщенко О. І. Художня творчість у контексті гуманітарного знання : дис. д-ра філос. наук : 09.00.08. Київський державний інститут театрального мистецтва ім. І. К. Карпенка-Карого. Київ, 2002. 393 с. Бібліогр.: с. 367–393.
44. Петренко І. В. Культурна ідентичність та аматорські театри в Україні. взаємозв'язок і вплив // Культурологія та мистецтвознавство. 2017. № 2. С. 78-86.
45. Подольська Є. А. Культурологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Харків: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2003. 248 с.
46. Поліщук О. П. Художнє мислення та творчість (до проблеми естетичної інформації як детермінанти мислення). Гуманітарний часопис. 2008. №1. С. 113–117.
47. Поліщук Я. У театрі-студії займається вся школа. Місто. 7 лютого 2013 р. С. 5.
48. Попова З. В. Аматорський театральний рух в Україні (1985-1995 рр.): дис. ... канд. іст. наук: 17.00.01. Київський державний інститут культури. Київ, 1997. 167 с. Бібліогр.: с. 154–165.

49. Прилуцька А. Є. Театральне дійство як соціокультурний феномен: автореф. дис. канд. філософ. наук : 09.00.04. Харківський державний університет. Харків, 1999. 18 с.
50. Просандєєва Л. Є. Розвиток самоцінності особистості в контексті вільного часу. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2015. №1. С. 25–28.
51. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: навч. посібник. Київ, 2003. 116 с.
52. П'ять драбин. Драбина студія : веб-сайт. URL : www.drabyna.lviv.ua
53. Роменець В. А. Психологія творчості: навч. посіб. Київ: Либідь, 2001. 2-ге вид., доп. 288 с.
54. Рудницька О. Б. Педагогіка: загальна та мистецька: навч. посіб. Київ: Інтерпроф, 2002. 270 с.
55. Руководство з розвитку аматорських театрів у регіонах України // Міністерство культури України. 2022. [Електронний ресурс]
56. Сенюшкіна Т. Право на культурну ідентичність і культурна політика держави в багатоетнічному суспільстві. Вісник Української Академії державного управління при Президентові України. 2003. №4. С. 465–473.
57. Сергєєнкова О. П. Загальна психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
58. Сілаєва Т. О. Філософія: курс лекцій. Тернопіль: СМП «Астон», 2003. 261 с.
59. Соболевська С. О. Значення репертуару театру у розвитку культури (на матеріалі народних аматорських театрів Житомирщини 1990-2000-х років). Мистецтвознавчі записки. Київ : Міленіум, 2018. Вип. 33. С. 382–389. 5
60. Соболевська С. О. Методологічні засади дослідження культуротворчої функції українського аматорського театру (кінець XX – початок XXI

- століття). Мистецтвознавчі записки. Київ: ІДЕЯ ПРИНТ, 2019. Вип. 36. С. 45–50. 6
- 61.Соболевська С. О. Український аматорський театр у культурних процесах XX-XXI століття. Культура і сучасність : альманах. Київ : Міленіум, 2019. №2. С. 205–209.
- 62.Соболевська С. О. Аматорський театр і суспільство: аспекти взаємодії. Другі наукові читання, присвячені пам'яті доктора історичних наук професора О. І. Путра : зб. матер. Всеукр. наук.-теорет. конф., 20 листопада 2016 р. Київ: НАКККиМ, 2016. С. 165–166.
- 63.Соболевська С. О. Аматорський театр у контексті культурномистецького життя України (кінець XX – початок XXI століття). Гуманітарні студії НАКККиМ 2017 : матер. Міжнарод. наук.-теорет. конф., 23 листопада 2017 р. Київ : НАКККиМ, 2017. С. 242–244.
- 64.Соболевська С. О. Інноваційні форми роботи сучасного українського аматорського театру. Традиційна культура в умовах глобалізації: збереження автентичності та розвиток креативних індустрій : зб. матер. наук.-практ. конф., 22–23 червня 2018 р. Харків : «Друкарня Мадрид», 2018. С. 379–381.
- 65.Соболевська С. О. Взаємозв'язок культурної та економічної складової в діяльності сучасного аматорського театру. Виховання духовної краси майбутнього професіонала (до 20-річчя Науково-дослідного інституту 213 духовного розвитку людини Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля) : збірник матеріалів Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. уч. 15 жовтня 2019 р. Покровськ: ДНВЗ «ДонНТУ», 2019. С. 112 –116.
- 66.Соболевська С. О. Вплив аматорських театральних об'єднань на формування творчої особистості актора. Культурно-мистецьке

- середовище: творчість та технології : матеріали ІХ Міжн. наук.-творч. конф. 21 квітня 2016 р. Київ: НАКККиМ, 2016. С. 148–150.
- 67.Соболевська С. О. Значення аматорського театру у процесах ціннісного самовираження та саморозвитку особистості самодіяльного актора. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. Київ: Міленіум, 2016. Вип. XXXVII. С. 103–111.
- 68.Соболевська С. О. Інноваційні форми роботи сучасного українського аматорського театру. Традиційна культура в умовах глобалізації: збереження автентичності та розвиток креативних індустрій : збірник матеріалів наук.-практ. конф., 22–23 червня 2018 р. Харків: «Друкарня Мадрид», 2018. С. 379–381.
- 69.Соболевська С. О. Значення взаємозв'язку розвитку індивідуальності і професійної підготовки у становленні особистості актора аматорського театру. Міжнародні наукові читання 2018 в музеї Б. Лятошинського в Житомирі: збірник статей, 5 жовтня 2018 р. Житомир: О. О. Євенок, 2018. С. 148–157.
- 70.Соболевська С. О. Методологічні засади дослідження культуротворчої функції українського аматорського театру (кінець ХХ – початок ХХІ століття). Мистецтвознавчі записки. Київ: ІДЕЯ ПРИНТ, 2019. Вип. 36. С. 45–50.
- 71.Соболевська С. О. Роль режисера аматорського театру у полікультурному просторі. *Spheres of Culture: Journal of Philology, History, Social and Media Communication, Political Science, and Cultural Studies*. Lublin, 2016. Volume XV. P. 470–477.
- 72.Соболевська С. О. Український аматорський театр у культурних процесах ХХ-ХХІ століття. Культура і сучасність : альманах. Київ: Міленіум, 2019. №2. С. 205–209.
- 73.Соболевська С. О. Український аматорський театр як засіб збереження культурної ідентичності. Актуальні проблеми гуманітарних наук у

- дослідженнях молодих науковців. Гуманітарний корпус : збірник наукових статей з акт. проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії XVII Міжнародної наук.-практ. конф. 22 лютого 2019 р. Київ, Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. С. 123–124.
- 74.Соболевська С. О. Український аматорський театр як засіб збереження культурної ідентичності // Проблеми культурної ідентичності в ситуації сучасного діалогу культур : матер. Міжнародної наук. конф. 12-13 травня 2017 р. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. С. 219.
- 75.Соціальний театр «EX LIBRIS» Марини Каранди. Суспільний кореспондент : веб-сайт. URL : <http://www.sknews.net/sotsialnyj-teatr-ex-librismaryny-karandy/>
- 76.Соціологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. За заг. ред. В. І. Докаша. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. 2-ге вид., доопр., доп. 448 с.
- 77.Стеценко Л. М. Спільнота і самоврядування. участь громади у культурних процесах // Громадянське суспільство. 2016. № 5(32). С. 64-69.
- 78.Універсальні виміри української культури: монографія. О. С. Кирилюк та ін. / Редкол.: В. А. Рижко (голова) та ін.; Нац. акад. наук України, Укр. філософ. фонд. Одеса: Друк, 2000. 215 с.. Л-ра: С. 207–214.
- 79.Федоренко І. О. Аматорські театри як чинник розвитку молодіжної культури в Україні // Молодь і ринок. 2019. № 7(22). С. 112-119.
- 80.Центр культурних ініціатив. Проєкт "Театральний простір молоді". Київ, 2021. [Електронний ресурс]
- 81.Шевченко І. І. Співвідношення аматорських театрів та громадського довіри. український контекст // Громадське довір'я в Україні. проблеми та перспективи. 2020. С. 134-145.

82. Яковлев О. В. Синергетика регіональних ідентичностей у культурному континуумі України кінця XX – початку XXI століття: автореф. дис. д-ра культурології: 26.00.01. Національна музична академія України імені П. І. Чайковського. Київ, 2016. 40 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Тезаурус

Аматорський театр - тип самодіяльного театру, де виступають непрофесійні актори, що виконують ролі заради задоволення творчих потреб та спілкування з глядачами, а не з метою отримання прибутку.

Аспект - конкретний або важливий аспект або характеристика явища, питання або ситуації, який може бути виокремлений для аналізу або обговорення.

Аспекти життя - різні сфери або аспекти, які складають життя людини, такі як фізичне здоров'я, емоційний стан, соціальні взаємовідносини, професійна діяльність тощо.

Глядач - особа, яка приймає участь у спостереженні за виставою, фільмом, виставкою тощо, зазвичай з метою розваги або навчання.

Громада - група людей, які проживають або працюють разом у певній географічній області або об'єднуються навколо спільних інтересів, цілей або ідентичності.

Громадянська свідомість - сукупність переконань, цінностей і знань, які впливають на поведінку громадян у суспільстві, особливо в контексті їх відношення до політики, прав і обов'язків.

Дискусія - процес обміну ідеями, аргументів або точок зору між людьми з метою досягнення взаєморозуміння чи вирішення питань.

Екологічна криза - серйозна загроза для навколишнього середовища та людського здоров'я, яка виникає внаслідок шкідливого впливу людської діяльності на природу, що призводить до погіршення екологічних умов.

Емоційне враження - особиста реакція на подію або досвід, яка виражається через почуття та емоції, викликані цією подією.

Жанр - категорія або тип твору мистецтва, яка визначається його стилем, тематикою, мотивами, а також характерними елементами структури. Жанри можуть бути широкими (наприклад, роман, драма, комедія) або специфічними (фентезі, наукова фантастика, детектив). Вони допомагають класифікувати твори та розуміти їх характеристики.

Жаргон - специфічна мова або словниковий запас, який використовується у певній професії, групі людей або соціальній підкультурі. Жаргон має свої терміни, вирази або сленгові вирази, які можуть бути незрозумілі для людей, що не належать до цієї групи.

Жвавість - сенергійний, рухливий та активний характер або стиль. Вживається для опису особи, події чи ситуації, які викликають враження активності та жвавості.

Ідентичність - сукупність уявлень, переконань та цінностей, які визначають особистість людини або групи та роблять їх унікальними. Ідентичність може бути сформована різними факторами, такими як культурне походження, статус, віросповідання тощо.

Іммерсивність означає глибоке занурення або поглиблення у певний досвід або середовище, часто з використанням технологій. Це може бути застосовано до мистецтва, ігор, віртуальної реальності або інших видів досвіду.

Імпровізація - спонтанне створення чи виконання музики, дій, діалогів або інших творів мистецтва без попереднього планування чи підготовки. Імпровізація може виявлятися у музиці, театрі, комедії або інших сферах мистецтва.

Інноваційне мислення - здатність генерувати нові ідеї та підходи до вирішення проблем, що виникають, а також думати процесом зламу стереотипів та звичних шаблонів мислення. Інноваційне мислення сприяє створенню новаторських продуктів, послуг та концепцій.

Інтерпретація - процес розуміння та тлумачення текстів, творів мистецтва або ситуацій через призму власного розуміння та досвіду. Інтерпретація може відрізнятися від особи до особи, і базується на їхніх знаннях, досвіді та точці зору.

Іронія - використання слів або ситуацій, що мають протилежне значення від того, що очікується, для створення гумору, підкреслення абсурдності або суперечливості. Іронія може бути виявлена в мові, літературі, мистецтві та життєвих ситуаціях.

Креатив - здатність генерувати нові ідеї, концепції та вираження у мистецтві, науці, бізнесі та інших сферах діяльності. Креатив проявляється у винаходах, дизайні, літературі, музиці та інших формах виразності.

Культурна спадщина - сукупність традицій, історій, мистецтва та інших аспектів культури, які передаються з покоління в покоління. Культурна спадщина включає в себе мову, обряди, архітектуру, музику, народні звичаї та інші аспекти культури.

Культурна сцена - місце, де відбуваються вистави, концерти, виставки та інші події, пов'язані з мистецтвом та культурою. Культурні сцени можуть бути театрами, концертними зали, галереями мистецтва, музеями тощо.

Мемі - культурні символи, ідеї, образи або практики, які поширюються в мережі шляхом мемізації. Мемі можуть бути використані для вираження гумору, соціальних коментарів або культурних підсумків.

Молодіжна культура - сукупність цінностей, ідей, норм, музичних та модних тенденцій, які характерні для молодіжних груп чи підліткових субкультур. Молодіжна культура може включати в себе музику, моду, мовлення, способи розваг та інші аспекти молодіжного життя.

Молодіжні тенденції - напрямки або моди, які стають популярними серед молодіжного шару суспільства. Ці тенденції можуть включати в себе музичні преференції, стиль одягу, соціальні звичаї, інтереси та активності.

Національна спадщина - сукупність культурних, історичних та соціальних цінностей, традицій, обрядів та інших аспектів, які характеризують націю або народ. Національна спадщина може включати в себе мову, літературу, мистецтво, архітектуру, кулінарію та інші аспекти культури.

Новатор - людина або організація, яка впроваджує новаторські ідеї, технології, продукти або послуги, що приводять до змін в суспільстві або в існуючих галузях діяльності. Новатори зазвичай відзначаються своїм творчим підходом та здатністю до ризику.

Партиципація - участь або включення в різні аспекти суспільного життя, такі як політика, культура, освіта або громадська діяльність. Партиципація може бути виражена у формі голосування, активної участі у спільнотах, участі у заходах тощо.

Перформанс - вид мистецтва або виставкова практика, яка включає в себе живі вистави, дійства або виставки, що відбуваються в реальному часі та просторі перед глядачами. Перформанс може включати в себе елементи театру, танцю, музики, візуального мистецтва та інших форм виразності.

Рефлексія - процес самоаналізу та саморефлексії, у ході якого людина ретельно розглядає та висловлює свої думки, переконання, досвід та емоції щодо певної ситуації, проблеми чи власного життя. Рефлексія сприяє вдосконаленню самосвідомості та розвитку особистості.

Самовираження - процес вираження своїх думок, почуттів, переконань та ідей через мовні, мистецькі або інші форми виразності. Самовираження може бути виявлене у виступах, творчих проектах, мистецтві, письмі, мовленні тощо.

Соціокультура - сукупність культурних, соціальних та економічних аспектів суспільства, які взаємодіють та впливають один на одного. Соціокультурний підхід вивчає взаємозв'язок між культурними процесами та соціальними явищами.

Стереотип - уявлення або уявлення про групу людей, речей чи подій, які можуть бути спрощеними, узагальненими та не завжди відповідати реальності. Стереотипи можуть виникати на підставі расових, гендерних, соціальних або культурних відмінностей.

Сучасне суспільство - суспільство, яке існує в наш час і відображає сучасні соціальні, економічні, технологічні та культурні тенденції. Сучасне суспільство може бути характеризоване швидкими змінами, глобалізацією та розвитком нових технологій.

Театральна ініціатива - діяльність або проект, спрямований на створення, розвиток або підтримку театральних видовищ, театральних груп або театральних заходів. Театральна ініціатива може включати в себе організацію вистав, фестивалів, майстер-класів тощо.

Театральна постановка - процес розробки та виконання театального виставлення, в якому актори відтворюють ролі та взаємодіють на сцені для передачі історії або емоцій. Театральна постановка включає в себе режисерську роботу, підготовку акторів, сценографію, музичне супроводження тощо.

Толерантність - властивість або здатність поважати та приймати різноманітні погляди, культури, релігії, етнічність та інші різниці серед людей. Толерантність сприяє мирному співіснуванню та розвитку різноманітності в суспільстві.

Традиції - певні способи дій, обряди, звичаї, ритуали або практики, які передаються з покоління в покоління та є важливими складовими частинами культури та суспільства.

Штучний інтелект - галузь комп'ютерних наук, що вивчає розробку комп'ютерних систем, які можуть виконувати завдання, які зазвичай потребують людської інтелекції. Штучний інтелект включає в себе розробку алгоритмів, систем навчання та розумових моделей.

Додаток Б

Рис. А. Афіша вистави театру Олена Лозович "Олена Теліга"

Рис. Б. Театр “Мадрігал”.

Рис. В. Театр на Жуках

Рис. Г. Афіша літературного вечора Майстерні Лєни Лазовіч

Рис. Д. Вистава "Звірячі Історії" Майстерні Елеонори Кравченко

Рис. Е. Вистава “Ти/Атлантида!”, Театр “Актерство”